

Прокуратура України

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011

факс: 280-26-03

№ _____
На № _____ від _____

**Прем'єр-міністру України
Гройсману В.Б.**

**Міністерство охорони
здоров'я України**
вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601

Шановний Володимире Борисовичу!

Наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 14.09.2018 № 1673 «Про реорганізацію Державного закладу «Українська психіатрична лікарня з суворим наглядом МОЗ України» (далі – психіатрична лікарня з суворим наглядом) реорганізується єдина в державі психіатрична лікарня з суворим наглядом (м. Дніпро) шляхом приєднання до ДУ «Центр психічного здоров'я і моніторингу наркотиків та алкоголю МОЗ України» (далі – Центр), що розташована у м. Києві.

Цим актом встановлюється повна правонаступність Центру щодо всього майна, прав і обов'язків психіатричної лікарні з суворим наглядом.

Відповідно до статутних документів функції Центру і психіатричної лікарні з суворим наглядом повністю відрізняються за своєю суттю.

Так, Центр є державною спеціалізованою установою з функціями, не пов'язаними з виконанням примусових заходів медичного характеру (далі – ПЗМХ), зокрема організаційно-методичного та моніторингового спрямування. Разом з тим психіатрична лікарня з суворим наглядом є спеціальним лікувально-профілактичним закладом охорони здоров'я, призначеним для виконання в умовах суворого нагляду визначених ст. 94 Кримінального кодексу України заходів примусу за рішенням суду.

МОЗ затверджено Перелік спеціальних закладів з надання психіатричної допомоги (далі – Перелік), до якого увійшло 14 закладів. Водночас усупереч вимогам ст. 94 КК України жоден з таких закладів унаслідок відсутності відповідної державної програми та фінансування не переобладнано для тримання осіб в умовах суворого нагляду.

Єдину у державі психіатричну лікарню з суворим наглядом не включено до Переліку, а 14 інших закладів не пристосовані для тримання таких особливо небезпечних осіб, чим дискредитується мета проведення реформи у сфері судової психіатрії та ігноруються питання безпеки як медичних працівників, так і пацієнтів.

На сайті МОЗ 17.09.2018 у повідомленні «Розпочалась реорганізація Дніпровської психіатричної лікарні з суворим наглядом» (<http://moz.gov.ua/article/news/rozpochalas-reorganizacija-dniprovskoj-psihiatrichnoi-likarni-z-suvorim-nagljadom>) зазначено, що переводити пацієнтів планується до Дніпровської обласної психіатричної лікарні та до 12 психіатричних лікарень по всій країні, де є відповідні умови, місця та медичний персонал, що не відповідає дійсності.

Інформація, надана керівниками зазначених вище психіатричних лікарень та управлінь охорони здоров'я (копії листів додаються) свідчить, що переведення пацієнтів з психіатричної лікарні з суворим наглядом до інших лікувальних закладів наразі є передчасним, неможливим та економічно необґрунтованим. Відсутні відповідні державна програма, розрахунки навантаження на заклади, не виділено необхідного державного фінансування на реконструкцію та облаштування визначених у Переліку закладів.

Зокрема, на реконструкцію та інші потреби Чернігівської обласної психоневрологічної лікарні необхідно 60 млн. грн., закладів у Дніпропетровській області – понад 80 млн. грн., у Вінницькій області – 48 млн. грн. тощо.

Також вбачається спроба МОЗ перекласти витрати на утримання психіатричних закладів, у яких виконуються примусові заходи, на місцеві бюджети, що є неприпустимим і грубим порушенням принципу монополії держави на примус. При цьому обрахована у регіонах загальна потреба у коштах лише на переобладнання закладів становить понад 300 млн. грн. (переважно за рахунок місцевих бюджетів), не враховуючи поточні витрати на тримання пацієнтів і комунальні послуги. Разом з тим щороку з державного бюджету на вказану лікарню виділяється 70–80 млн. гривень, скарги на умови тримання не надходили.

Одним з аргументів МОЗ є необхідність розвантаження цього закладу через переповнення, що також не відповідає реальному стану. На теперішній час у лікарні фактично тримається 656 пацієнтів при встановленому плановому ліміті наповнення на 850 місць.

Як наслідок, на сьогодні такими невиваженими діями МОЗ створюються передумови для численних надзвичайних подій, невиконання судових рішень та інших вкрай негативних наслідків (погіршення умов тримання, втеч небезпечних пацієнтів, вчинення хворими вбивств, заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, захоплення заручників, проведення актів протесту медичними працівниками, масового звільнення підготовлених фахівців тощо).

Через відсутність належної охорони та обладнання закладів цього року допущено непоодинокі випадки втеч хворих у Волинській, Кіровоградській, Київській, Львівській, Сумській та Черкаській областях, а у Львівській області минулого року хворим заподіяно тяжкі тілесні ушкодження іншим пацієнтам.

вжиття МОЗ комплексу заходів щодо реконструкції психіатричних закладів та організації їх надійної охорони.

Усупереч порядку, передбаченому ст.ст. 92, 94 КК України, ст. 19 Закону України «Про психіатричну допомогу», дії службових осіб МОЗ фактично спрямовані не на проведення реорганізації закладу, а на його ліквідацію з подальшим переведенням особливо небезпечних хворих до не пристосованих для цього закладів, у зв'язку з чим буде грубо порушено права пацієнтів і медичних працівників, визначені ст.ст. 27–29 Конституції України, насамперед на життя і здоров'я, безпеку, особисту недоторканність, повагу до людської гідності.

Згідно з вимогами ст.ст. 1, 2, 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» інформую про зазначене з метою належного спрямування, координації діяльності МОЗ і вирішення питання про скасування наказу МОЗ від 14.09.2018 № 1673 «Про реорганізацію Державного закладу «Українська психіатрична лікарня з суворим наглядом МОЗ України». Цей акт видано передчасно та безпідставно, за відсутності відповідної державної програми переобладнання психіатричних закладів, виділення належного фінансування та без підготовки умов для переведення особливо небезпечних пацієнтів із психіатричної лікарні з суворим наглядом до інших закладів.

Сподіваюся на розуміння та подальшу плідну співпрацю.

Про результати розгляду листа прошу поінформувати.

Додаток: на арк.

З повагою

Генеральний прокурор України

Ю. Луценко

ДОВІДКА

про наповнення державного закладу «УПЛСН МОЗ України»

Згідно листа першого заступника Міністра охорони здоров'я України О.Павленка від 05.07.2016 (копія листа додається) ліміт наповнення ДЗ «УПЛСН МОЗ України» складає **850** ліжко-місць, з яких 20 – згорнуті на ремонт.

Станом на 02.10.2018 у лікарні знаходиться **656** пацієнтів.

Додаток: лист МОЗ від 05.07.2016

**Управління нагляду за додержанням законів
при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях
та інших заходів примусового характеру
у місцях несвободи**

02.10.2018